

Lausunto luonnoksesta Satelliittinavigointijärjestelmien tehokas hyödyntäminen Suomessa -toimenpideohjelma LVM/1737/02/2017

Toimenpideohjelman mukaan paikannukseen perustuvien palveluiden markkina on nopeassa kasvussa. Suurin potentiaali on palveluissa, jotka perustuvat käyttäjän sijaintiin. Euroopan komission keväällä 2017 antaman ohjelman mukaan tavoitteena on päästä eroon aikaperusteisesta tienkäyttömaksusta ja siirtyä ajosuoritteisiin käyttömaksuihin. Keskeisenä toteuttamiskeinona on satelliittipaikannus ja -seuranta.

Nähdäksemme käyttömaksujen seuranta voidaan hoitaa puhelimella, eikä kiinteä paikannuslaite ole tarpeen. Kännyköiden paikannusteknologia kehittyy huomattavasti nopeammin kuin telematiikkalaitteissa. Valvonta voidaan suorittaa automaattisella rekisterinumeron tunnistuksella. Ajoseurannassa ei voida saavuttaa sataprosenttista paikannusvarmuutta eikä siihen tulisi edes pyrkiä. Laitteita pystytään häiritsemään hyvin vähällä vaivalla. Käyttömaksun laiminlyömisestä rangaistaisiin sakolla. Sakko olisi riittävä pelote sille, ettei häirintää kannattaisi edes yrittää.

Kiinteiden paikannuslaitteiden asennus, sinetöinti sekä valvonta olisivat kohtuuttoman suuret ja kalliit. Kiinteän paikantimen tulisi olla vain elämää helpottava lisälaite, jonka käyttäjä voi halutessaan hankkia. Sen sijaan puhelin on nykyään jokaisella mukana aina ja kaikkialla, jolloin ajoseuranta on kevyempi ja yksinkertaisempi toteuttaa. Lisäksi hajonnut tai kadonnut kännykkä on nopeasti korjattavissa, kun telematiikkalaitteen korjaaminen vie pahimmillaan useita viikkoja.

Kännykkäsovelluksen käyttö mahdollistaisi vuokraus- tai lainaustilanteessa veronmaksuvelvoitteen siirtämisen vuokraajalle. Tällöin syntyisi aivan uudenlainen vuokrausmarkkina, koska vakuutus ja vero tulisivat vuokraajan maksettaviksi suoraan kännykkäsovelluksen kautta. Sovelluksessa voitaisiin valita, kenelle tietoja luovutetaan ja mihin tarkoitukseen, esimerkiksi vakuutusyhtiöille. Maksujen hallinta olisi aina ajajan vastuulla. Järjestelmä mahdollistaisi esimerkiksi veron ja vakuutuksen kilpailuttamisen jokaisen suunnitellun matkan kohdalla erikseen.

Tällainen järjestelmä kannustaisi uusien autojen hankkimiseen, edesauttaisi jakamispalveluihin siirtymistä, vähentäisi päästöjä ja lisäisi autojen turvallisuutta. Vakuutusyhtiöiden rooli olisi keskeinen. Kännykkäsovelluksen käyttäminen ei olisi pakollista, mutta silloin vero ja vakuutusmaksut olisivat suuremmat. Myöskään yksityiskohtaiselle reittiseurannalle ei olisi ehdotonta tarvetta vaan käyttömaksut voitaisiin hinnoitella alueiden mukaan. Tässä tapauksessa porkkanana toimisivat paremmat maksuehdot ja monipuolisemmat hinnoittelut, kun käyttäjä sallisi tarkan paikannuksen.

Ajamisen verotus täytyy ensin myydä ihmisille. Tähän luonnostelevaamme järjestelmään siirryttäisiin asteittain. Aluksi mahdollistettaisiin ajoneuvon seisontaan laittaminen maksuttoman kännykkärajapinnan kautta. Näin ihmiset tutustuisivat ja oppisivat käyttämään sovellusta. Tällä hetkellä ajoneuvon laittaminen seisontaan lyhyiksi ajoiksi on estetty keinotekoisella kuuden euron maksulla. Ajon verotusta nostettaisiin asteittain 10 vuoden aikana suunnitelmallisesti niin, että ihmiset oppisivat käyttämään sovellusta ensin seisonavakuutuksen yhteydessä ja sitä myöten myös muussa ajoneuvoverotuksessa. Trafilla ja vakuutusyhtiöillä on jo olemassa järjestelmät, jotka mahdollistaisivat pilotoinnin esimerkiksi juuri seisonaveron kautta.

Luonnoksen suhteen yleisesti kantamme on, että lainsäätäjän ei tulisi ottaa kantaa tekniseen toteutukseen vaan sitä vastoin mahdollistaa se. Nyt ajoseuranta halutaan toteuttaa keinotekoisella ja kalliilla infrastruktuurilla, kun voitaisiin hyödyntää jo olemassa olevaa teknologiaa.

Kuopiossa 13.10.2017

Antti Koponen
Toimitusjohtaja
Kiho / Mastercom Oy